

**PRACTICA PROTOCOLULUI ȘI CEREMONIALULUI
DIPLOMATIC ÎN ORGANIZAREA MANIFESTĂRILOR
CU CARACTER OFICIAL
(Cazul Republicii Moldova)**

*Anastasia SOROCATÎI, Facultatea de Relații Internaționale,
Științe Politice și Administrative*

The permanent evolution of the world determine that states can not be isolated from each other, as a result, their relationship became indispensable and states can not survive with no interaction between them. In general, the communication between states was supposed to strict rigors, which would make interstate relations more efficient and become a viable motor in the promotion of own interests, in accordance with its activity on international arena, especially, analyzing the case of Republic of Moldova.

Interesul național și politica externă, în mare parte, depind de eficiența protocolului și a ceremonialului diplomatic care a avut un progres considerabil odată cu creșterea numărului de state și intensificarea relațiilor dintre acestea. Protocolul și ceremonialul diplomatic, în principiu, determină imaginea statului pe arena internațională, iar acest lucru se manifestă prin intermediul participării

oficialităților în cadrul diverselor ceremonii ce au loc la nivel internațional.

Datorită transformărilor și schimbărilor la nivel politic, social și economic în domeniul relațiilor internaționale, au apărut o serie de cercetări asupra abordării importanței protocolului și ceremonialului diplomatic, ca cercetările realizate de către autorii occidentali: J.Serres, G.Wood, H.Nicholson, L.Dussault; autorii din spațiul postsovietic: A.Borunkov, F.Molochkov, V.Ulahovici, V.Egorov, P.Lyadov, O.Sagaydak, V.Semenov; autorii români: M.Malița, E.Manciu, A.Berciu-Drăghicescu, I.Petre, O.Iucu, iar printre cercetătorii autohtoni s-au remarcat: A.Burian, O.Tărfiță, V.Rotaru, C.Ejov, care au venit cu anumite abordări, recomandări eficiente, perspective și dimensiuni de dezvoltare privind importanța protocolului și ceremonialului diplomatic, atât pentru toate statele lumii, cât și pentru Republica Moldova.

Protocolul este în drept să stabilească ierarhia, disciplina și reglementarea relațiilor internaționale, acesta fiind o categorie istorică, iar caracterul internațional al acestuia, adică respectarea normelor, duce la procesul de interacțiune între state, care la rândul său este un lucru obligatoriu. Ceremonialul diplomatic ține de regulile cu privire la desfășurare a unor activități oficiale și de nivel înalt, reguli ce țin de comunicare între oficiali.

În viziunea cercetătorului francez, J. Serres, acesta explică protocolul ca fiind „un ansamblu de reguli de codificare care domină ceremonialul” [1]. O ceremonie nu poate fi desfășurată fără a nu cunoaște anumite rigori de organizare a acesteia, iar protocolul reprezintă baza de executare a unei ceremonii. Protocolul și ceremonialul diplomatic pot fi considerate a fi „barometre” ce indică starea raporturilor dintre state [2]. Acest lucru ne permite să determinăm evoluția relațiilor interstatale și etapa la care aceste relații au ajuns, dar și perspectivele de dezvoltare; în principiu, misiunea protocolului de a codifica și introduce în practică regulile care guvernează ceremonialul [3]. Normele protocolare determină, în mare parte, faptul că statele se conduc după anumite principii, ce cuprind în sine curtoazia internațională dintre acestea și, nu în ultimul rând, respectând aceste norme în baza cărora are loc desfășurarea ceremoniilor oficiale, întrunirilor, demonstrând clar atitudinea unui stat față de alt stat și menirea acestora privind stabilirea relațiilor diplomatice.

Statele sunt diferite, mai ales din aspect cultural, iar în baza unui asemenea aspect se poate determina clar semnificația normelor de protocol și, ceremonial pentru acestea. Există instituții de bază responsabile pentru respectarea și întrebunțarea normelor protocolare și desfășurarea în baza acestora a manifestărilor cu caracter oficial și nu în ultimul rând, eficiența acestora în ceea ce privește cooperarea cu alte state [4]. În baza culturii unui stat, oricare ar fi el și oricare ar fi sistemul politic al acestuia, protocolul, bunele maniere diferă complet. Diversitatea de state în lume permite sesizarea diversității totale a normelor protocolare fundamentate în state, drept exemplu discrepanța majoră între statele europene și cele arabe [5].

Cazul Republicii Moldova cercetat a determinat faptul că acest stat tânăr are tendințe spre a eficientiza activitatea protocolară, măcar că aceasta, în prezent, se află la un nivel destul de înalt, dat fiind faptul că acest stat nu dispune de un istoric favorabil și tradiții protocolare moștenite. Pregătirea ceremoniilor oficiale, întrunirilor, reuniunilor, celebrării unui eveniment, semnarea unui acord etc, demonstrează clar stadiul relațiilor existente dintre Republica Moldova și alte state, perspectiva de dezvoltare a acestora încontinuu, înlăturând gafele protocolare [6]. În prezent, vectorul unui asemenea domeniu special s-a schimbat și anume prin faptul că are loc o calificare mult mai înaltă a personalului diplomatic, ceea ce semnifică și o seriozitate enormă a instituțiilor statale pentru relațiile externe ale Republicii Moldova.

Ca recomandări relevante cu privire la noile dimensiuni ale activității protocolare ale Republicii Moldova sunt:

- instituirea unei Academii Diplomatice de rang înalt, în cadrul căreia se va garanta o atenție deosebită protocolului, ceremonialului și eticii diplomatice;

- prestarea unor cursuri de perfecționare pentru studenții absolvenți ai facultăților de relații internaționale referitor la activitatea protocolară în diverse instituții statale;

- crearea unei instituții responsabile, specializată și eficientă în organizarea ceremoniilor oficiale în Republica Moldova pentru crearea unei imagini favorabile a statului nostru în timpul desfășurării acestora;

- crearea unui grup de persoane din cadrul instituției menționate anterior pentru a garanta un discurs coerent oficialităților

moldovenești în discuțiile cu alți reprezentanți pentru a nu ataca neutralitatea țării noastre (gafele protocolare);

– pregătirea mult mai eficientă a delegațiilor moldovenești la participarea acestora în cadrul congreselor și conferințelor internaționale;

– elaborarea protocolului special al Republicii Moldova, ce ține în special de tradițiile noastre și necesitatea respectării acestora de către străinii care vin în vizită.

Republica Moldova este una din puținele state care respectă normele protocolare, dar care din cauza lipsei unei tradiții protocolare și a unui fundament rigid și a lipsei de experiență în domeniul dat, se identifică numeroase greșeli protocolare în organizarea manifestărilor oficiale. Pe lângă toate cele explicate anterior, ar fi important de a analiza mulțimea aspectelor ce reprezintă a fi goluri totale de etică în comportament și reprezentare a țării noastre în străinătate de șefii de stat, reprezentanți diplomatici sau situații în care reprezentanții străini nu au grijă să respecte normele protocolare fundamentate de statul nostru.

Referințe:

1. SERRES, J. *Manuel pratique de protocol*. Paris: de la Bivre, 1992. 557 p.
2. MALIȚA, M. *Diplomația, școli și instituții*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1973. 577 p.
3. BURIAN, A. *Introducere în practica diplomatică și procedura internațională*. Ediția a II-a (revăzută și adăugită). Chișinău: Cartier, 2008. 228 p.
4. Об утверждении Положения Управления протокола Президента Российской Федерации [accesat 24.04.2017] Disponibil pe Internet: <http://pravo.gov.ru/proxy/ips/?docbody=&nd=102148606&rdk=&backlink=1>
5. Codul bunelor maniere la arabi. În: *Bunele maniere*, 2012. [accesat 15.04.2017] Disponibil pe Internet: <https://bunele-maniere.com-2012/11/15/codul-bunelor-maniere-la-arabi/>
6. PRIMAC, A. *Incident la summit-ul de la Minsk: Vladimir Putin și Nicolae Timofti au avut un schimb dur de replici*. [accesat 21.03.2017] Disponibil pe Internet: <http://www.mediafax.ro/externe/incident-la-summitul-de-la-minsk-vladimir-putin-si-nicolae-timofti-au-avut-un-schimb-dur-de-replici-presa-relateaza-ca-au-fost-aproape-de-a-se-lua-la-bataie-video-13376929>.

Recomandat
Veronica ROTARU, dr., prof. univ.